MALTA

QORTI KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
LAWRENCE QUINTANO

Seduta tas-27 ta' Gunju, 2011

Numru 5/2009

Ir-Repubblika ta' Malta

Vs

Matthew-John Migneco

Digriet dwar talba għal referenza

Il-Qorti

Ir-rikors Promotorju għar-riferenza

1. Rat ir-rikors intavolat mir-rikorrent fit-22 ta' Ġunju 2011. Huwa ppremetta li l-ġuri huwa ppuntat għas-smigħ għall-4 ta' Lulju 2011 u li kien qed isegwi deċiżjonijiet tal-Qorti Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem kif ukoll sentenzi mogħtija mill-Qorti Kostituzzjonali dwar id-dritt għall-assistenza ta' avukat waqt l-interogazzjoni mill-Pulizija. Huwa rrefera għal tliet sentenzi tal-Qorti Kostituzzjonali dwar dan il-punt: Il-Pulizija vs Alvin Privitera (11 t'April,

2011); Il-Pulizija vs Mark Lombardi (12 ta' Frar 2011); u Il-Pulizija vs Esron Pullicino.(12 ta' Frar 2011).

2. Ir-rikorrent għamel stqarrijiet fejn hu ma kienx assistit minn avukat u dawn huma parti mill-proċess. Meta saru dawn l-istqarrijiet kien hemm nuqqas totali ta' leġislazzjoni li tipprovdi għal tali assistenza.

3. Ir-rikorrent qiegħed jallega li l-istqarrijiet tiegħu u l-użu tagħhom mill-prosekuzzjoni fil-proċeduri li għandhom jibdew dalwaqt jileldu jew aktarx jilledu d-drittijiet tiegħu kif sanċiti bl-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea.

4. Huwa talab li din il-Qorti tirreferi din il-kwistjoni lill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili sabiex din tiddeċiedi dwar l-istess.

Ir-Risposta tal-Avukat Ġenerali

5. Rat ir-risposta tal-Avukat Ġenerali li biha oppona għat-talba tar-rikorrent u qal li din hija manifestament frivola u vessatorja. Huwa qal li s-sentenzi li għalihom jagħmel referezna r-rikorrent ġew deċiżi fi Frar u għalhekk kellu ċans sabiex jintavola t-talba tiegħu.

6. L-Avukat Ġenerali saħaq li 'Salduz vs Turkey' u każijiet oħrajn f'ebda ħin ma jsitabilixxu bħala prinċipju universali li n-nuqqas ta' assistenza legali waqt interrogazzjoni awtomatikament iġib leżjoni tal-artikolu 6 tal-Konvenzjoni jew tal-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni. Il-Qrati, kemm dik Ewropea u kemm dawk Maltin, eżaminaw l-elementi kollha tal-każ u imbagħad iddeċidew jekk in-nuqqas ta' assistenza legali waqt l-interogazzjoni kien lesiv tad-drittijiet tal-akkużat.

7. L-Avukat Ġenerali imbagħad wera x'distinzjonijiet kien hemm bejn il-każ li fih huwa involut ir-rikorrent u dawk diġa' deċiżi. Ir-rikorrent ma kienx xi minorenni jew xi żagħżugħ immatur; ikkonferma stqarrija minnhom quddiem il-Maġistrat Inkwirenti; joqgħod attent f'dak li

jgħid waqt l-istqarrija; u li l-istess stqarrijiet mhumiex l-unika prova.

8. Barra minn dan l-istqarrijiet ittieħdu fis-sena 2004 u ttieħdu in piena konformita' mal-liġijiet kif kienu viġenti dak iż-żmien. F'seba' snin ir-rikorrent qatt ma qal li kien intimidat. L-artikoli 355AT u 355 AU tal-Kap IX daħlu fis-seħħ fl-10 ta' Frar 2010.

Ikkonsidrat.

9. L-ewwelnett din il-Qorti m'għandha ebda kompetenza li tiddeċiedi l-lanjanza mqajma mir-rikorrent. Trid tiddeċiedi biss li jew tirreferi l-kwistjoni mqanqla lill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili jew tiddikjara li tali talba hija frivola jew vessatorja.

10. It-tieni. Wara eżami akkurat tal-istqarrijiet magħmula mir-rikorrent, inkluża dik quddiem il-Maġistrat Inkwirenti, jirriżulta, li kif qal tajjeb l-Avukat Ġenerali, ir-rikorrent, kien bniedem diġa' matur u l-istqarrijiet ma tawx xi dettalji kbar dwar l-imġiba tar-rikorrent.

11. It-tielet. Is-sistema f'Malta hija differenti minn pajjiżi oħra u s'intendi mill-proċedura li ssir fil-Qorti Ewropea Dwar id-Drittijiet tal-Bniedem. Fil-Qorti Ewropea, l-allegazzjoni tal-ksur ta-dritt issir wara li wieħed ikun eżawrixxa r-rimedji domestiċi kollha. Min-naħa l-oħra, f'pajjiżi oħra l-kwistjoni tista' (u ħafna drabi **għandha**) titqanqal quddiem kwalunkwe Qorti li trid tiddeċidiha hi u fl-aħħar, wara li l-kwistjoni tkun għaddiet l-għarbiel tal-Qrati ordinari kollha, wieħed **jista'** (għax il-jedd mhux dejjem awtomatiku u jista' jkun suġġett għal skrutinju kif jiġri fil-Ġermanja)[1] jasal quddiem il-Qorti Kostituzzjonali tal-pajjiż. Fil-każ ta' Malta, kemm skont il-Kostituzzjoni kif ukoll skont il-Kap 319, ir-referenza jew ir-rikors dirett jista' jsir kemm 'jekk ġiet, tkun qed tiġi jew tkun x'aktarx ser tiġi miksura xi waħda mid-dispożizzjonijiet tad-Drittijiet Umani.'

[1] Ara l-każ Niemitz versus Germany. Fil-Ġermanja r-rikorrent ma kienx ingħata permess imur quddiem il-Bundesverfassungsgerichthof ta' Karlsruhe. Ir-rikorrent ħa l-każ quddiem il-Qorti Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u rebħu.

Il-Każistika tal-Qorti Ewropea Dwar id-Drittijiet tal-Bniedem dwar l-Istqarrijiet

12. Ir-raba'. Il-każistika Ewropea dwar l-applikazzjoni tal-artikolu 6 għall-proċeduri ta' qabel ma jsir il-proċess beda mill-każ ta' 'Imbroscia versus Switzerland' (24.11.1993) fejn intqal :

Although the primary purpose of Article 6 in criminal proceedings is to ensure a fair trial by a tribunal, it does not follow that it has no application in pre-trial proceedings.

13. Il-Qorti Ewropea daħlet aktar fil-kwistjoni fejn wieħed ma kellux l-assistenza ta' avukat matul l-istqarrija u l-Qorti setgħet tagħmel inferenzi dwar is-silenzju tiegħu. (John Murray versus United Kingdom). (25.01.1996)

14. Il-Qorti Ewropea eżaminat jekk ir-rikorrent kienx inkrimina ruħu meta ma kienx megħjun minn avukat (Brennan versus UK)(16.10.2001) u ma nstab ebda vjolazzjoni tal-artikolu 6(10 jew 3(ċ) għaliex, kontra dak li kien ġara fil-każ ta' John murray, ma kienet saret ebda inferenza.

15. Eżaminat ukoll jekk kienx hemm pressjoni fuq ir-rikorrent meta ma kienx megħjun minn avukat (Magee vs UK) (06.06.2000). Hawn kienet stabbilita vjolazzjoni tal-artikolu 6(1) u 6(3)(c) għaliex ir-rikorrent ma kellux aċċess għall-avukat

'who could play the customary role of 'counterweight' to the intimidating atmosphere in which he had been held while in police custody, and the statements he had made at that time had been central to his conviction.

16. F'Salduz versus Turkey, (27.11.2008) the Qorti Ewropea qieset li r-rikorrent kien għadu minorenni u li n-nuqqas ta'preżenza ta' avukat meta r-rikorrent kien fil-kustodja tal-Pulizija :

‘had irretrievably affected his defence rights’.

17. F’Panovits versus Cyprus’, (11.12.2008) fejn l-akkużat kellu 17-il sena, il-Qorti Ewropea ddeċidiet hekk:

‘1. *Declares* unanimously the complaint concerning the pre-trial stage of the proceedings and the fairness of the trial at first instance and on appeal admissible and the remainder of the application inadmissible;

2. *Holds* by 6 votes to 1 that there has been a violation of Article 6 §§ 1 and 3 (c) of the Convention on account of the lack of legal assistance in the initial stages of police questioning;

3. *Holds* by 6 votes to 1 that there has been a violation of Article 6 § 1 of the Convention due to the use of the applicant’s confession in his main trial;

4. *Holds* unanimously that there has been no violation of Article 6 § 1 of the Convention due to the admission of “bad character” evidence in the applicant’s main trial;’

18. Fil-każ ‘Dayanan versus Turkey’, (13.10.2009) kien instab ħati li kien membru tal-Hezbollah. Matul l-interrogatorju ma kellux l-għajnuna ta’ avukat. Il-Qorti Ewropea ikkonkludiet li kien hemm vjolazzjoni tal-artikolu 6

‘even though the applicant had remained silent while in police custody.’

19. Fil-każ ‘Brusco verus France’ (14.10.2010) kien interrogat bħala xhud. Il-Qorti qisitu mhux bħala xhud iżda bħala bniedem li qiegħed ikun mixli b’reat. Il-Qorti sabet vjolazzjoni tal-artikolu 6(1) u (3) għaliex li kieku kellu avukat jassistih, kieku l-avukat kien jista’ jagħtih parir dwar id-dritt tiegħu li jibqa’ sieket.

20. F'każ ieħor, Plonka verus Poland, (31.03.2009) fejn ir-rikorrenti twieldet fl-1949,

'The Court held unanimously that there had been a violation of Article 6 § 1 in connection with Article 6 § 3 (c), as Ms Plonka had not been assisted by a lawyer at the beginning of the proceedings and there had been no evidence of her having waived expressly her right to legal representation.'

21. S'intendi, wieħed jista' jippreferi li ma jkunx megħjun minn avukat (Boz verus Turkey 9.02.2010). F'dan il-każ m'hemm ksur tal-ebda dritt.

Każijiet fil-Qorti Kostituzzjonali

22. Fil-każijiet ta' Malta kellna dawn id-deċiżjonijiet:

Il-Pulizija versus Alvin Privitera' (11 t'April 2011):

'Il-Qorti tikkonkludi li fil-każ odjern kien hemm leżjoni tad-dritt tal-appellant għal smigħ xieraq kif sanċit fl-artikolu 6(3)(c) konġuntivament mal-artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni Ewropea meta hwua ma ngħatax l-assistenza legali. Din il-Qorti hi tla-fehma li d-dritt li persuna arrestata tiġi assistita minn avukat għandu jingħata fil-bidunett tal-investigazzjoni u qabel ma dik il-ersuna tirrilaxxja stqarrija iżda mhxu li tkun assitita waqt l-interrogatorju mill-Pulizija......Tordna li l-proċeduri kontra r-rikorrent jitkomllew konformament ma' dak hawn deċiż u kopja ta' din id-deċiżjoni tintbagħat lill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali li quddiemha qed jitmexxa l-każ.'

23. Fuq l-istess linji l-Qorti ddeċidiet il-każi 'Il-Pulizija versus Esron Pullicino' (12 t'April 2011) u 'Il-Pulizija versus Mark Lombardi' u ordnat ukoll li d-deċiżjonijiet jintbagħtu quddiem il-Qorti tal-Maġistrati li quddiemha qed jitmexxa l-każ għall-prosegwiment skont il-Liġi.

24. Fil-każ 'Il-Pulizija versus Mark Lombardi' il-Qorti qalet ukoll hekk:

'Fil-fehma ta' din il-Qorti biex jiġi dikjarat jekk hemmx leżjoni tad-dritt għal smigħ xieraq il-Qorti mhux neċessarjament trid toqgħod tistenna sakemm jintemm il-każ kollu jew li jiġi attwalment miksur xi dritt tal-akkużat, imma jekk hemm raġunijiet biżżejjed li fuqhom il-Qorti tista' tagħmel dik id-dikjarazzjoni ta' leżjoni, hija għandha teżamina l-lanjanza meta tiġi sollevata.'

25. Dwar li fiż-żmien meta ttieħdet stqarrija kien għadu ma daħalx in vigore l-artikolu 335AT fil-kaz 'Il-Pulizija versus Alvin Privitera', il-Qorti Kostituzzjonali rreferiet għall-fatt li r-rikorrent kien irrilaxxja stqarrija **fl-2007** u li allura r-rikorrent ma kellu ebda dritt li jistaqsi għal avukat u kien inutli li jistaqsi għal wieħed.

Konsiderazzjonijiet tal-aħħar.

26. Il-Qorti rat l-istqarrijiet rilaxxjati mir-rikorrent li tassew saru qabel l-10 ta' Frar 2010. Minħabba li l-Qorti trid tispira fiduċja ta' imparzjalita' kemm oġġettiva kif ukoll soġġettiva, il-Qorti ser tillimita ruħha billi tgħid biss **li l-istqarrijiet huma dak li huma.** Mill-konsiderazzjonijiet li saru aktar 'il fuq, kemm dawk purament legali, kemm dawk mil-lenti komparativistika, kif ukoll mill-istess deċiżjonijiet tal-Qorti Kostituzzjonali ta' Malta, fl-ordni ġuridiku tagħna, mhux bilfors li wieħed għandu jistenna t-tmiem tal-proċeduri biex iqajjem lanjanza dwar allegat ksur tad-drittijiet tal-Bniedem.

27. Il-Qorti, meta qieset il-fatti ewlenin u l-każistika msemmija, ma tistax tqis li l-assistenza legali hija limitata biss għal minorenni biss u lanqas tista' tqis din il-lanjanza bħala waħda frivola jew vessatorja.

Referenza lill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili

28. Għalhekk qed tiddeċiedi billi tirreferi lill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili l-lanjanza li tqajmet mir-rikorrent **dwar jekk l-istqarrijiet tiegħu esibiti fl-atti tal-proċeduri 'Ir-**

Repubbblika ta' Malta vs Matthew-John Migneco' meħuda mingħajr ma kien assistit minn avukat humiex lesivi tad-drittijiet tiegħu kif sanċiti fl-artikoli 39 tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-drittijiet tal-Bniedem wara li kkonsidrati wkoll is-sottomissjonijiet tal-Avukat Ġenerali.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------